

Kroniek van de uitgifte van aandelen van de Maatschappij

De gebroeders Jan en Nicolaas van de Griendt uit 's-Hertogenbosch en George Jan Willem Carp uit Breda richten op 18 januari 1858 bij notaris de Bergh te 's-Hertogenbosch de Vennootschap tot ontginning en verveening der Peel, genaamd Helena-
5 Veen op.

Daarbij worden volgens artikel 5 van de statuten 1120 vrije of volgestorte aandelen toegekend aan bovengenoemde 3 heren, 680 resterende worden ter deelneming en inschrijving aangeboden; in eerste instantie 200 aan een heel reeks mannen en enkele
10 weduwen. Zie voor een leesbare versie www.theelen.info.
De overige 480 aandelen blijven in reserve en kunnen daarna uitgegeven worden. De nominale waarde van elke aandeel is f500. Dat de drie heren niet hoeven te betalen is vanwege het feit dat zij de voorgaande 5 jaren al veel geld in de aankoop en ontginning van de Peel gestoken hadden.
15 Volgens artikel 6 zijn de aandelen op naam gesteld en elders wordt gesteld dat verkoop plaats vindt door tussenkomst van de directeur van de onderneming.

Rond 1860 zijn er dan 1387 aandelen in omloop.

20 In maart 1889 worden in de krant 500 aandelen te koop aangeboden, bijna zeker van één of beide gebroeders van de Griendt. In mei 1894 heeft de vermindering tot 887 aandelen zijn beslag gekregen, en het aantal aandelen blijft lange tijd 887.

In 1898 wordt een tweede stel dividendbewijzen uitgegeven.

25 De nummering van de aandelen loopt dan nog tot ver boven de 1000, waarschijnlijk tot en met 1392 en wellicht nog hogere nummers.

In oktober 1922 worden alle aandeelhouders verzocht hun aandelen ter vervanging naar
30 de maatschappij op te sturen. Zij ontvangen hiervoor een nieuw gedrukt aandeel met nieuw talon-blad. Volgens een brief van 9 april 1923 worden dan 731 aandelen ingeleverd, maar ontbreken er dus nogal wat. Onder aan de brief staat de handgeschreven opmerking dat op 5 mei 1923 deze aandeelbewijzen zijn verbrand. Zie hieronder voor een met de computer leesbare versie van deze brief.
35 Uiteindelijk worden er 1159 nieuw gedrukte aandelen uitgegeven: de aandeelhouders van dat moment mochten indien gewenst nieuwe aandelen bijkopen en blijkbaar werden 272 nieuwe aandelen uitgegeven. De aandelen 1160 tot en met 2000 zijn dus niet rechtsgeldig.

40 Druppelsgewijs komen de ontbrekende 887 minus 731 aandelen boven water, op enkele na waarschijnlijk.
Het lijkt erop dat de nieuwe aandelen in de volgorde van binnenkomst van de oude naar de aandeelhouders worden opgestuurd. De aandelen die binnendruppelen worden
45 klaarblijkelijk niet alle vernietigd, wat wel had moeten gebeuren. Op de later binnengekomen en niet vernietigde aandelen wordt het nieuwe nummer met dik blauw potlood geschreven, want dat zien we op praktisch alle bewaard gebleven aandelen staan N.R. xxxx [Nieuw Register?].
Dit was blijkbaar voor de administratie een hulp ter bepaling van het oude en het
50 nieuwe nummer van een aandeel.
Voor zover bekend is er geen lijst gemaakt waarop de aandeelhouders van winter 1922 staan met de beide nummers, oud en nieuw, van hun aandeel of aandelen. Hieronder vindt u een door de auteur opgesteld lijstje met aandelen, waaraan problemen kleefden en die in ieder geval niet zijn vernietigd.

55 Dit laatste wreekt zich na de oorlog: In verband met het Rechtsherstel, afdeling Effectenregistratie, vindt er een omvangrijke correspondentie plaats tussen de Maatschappij en de Raad voor het Rechtsherstel. Deze correspondentie gaat over het eigendom van aparte aandelen, en dan weer vaak over de oude en nieuwe nummering van die aandelen. Er was in ieder geval veel verwarring, waarschijnlijk juist over de tot
60 dan toe niet omgewisselde aandelen. Het is in ieder geval zeker dat er rond 1960 nog enkele niet omgewisselde aandelen "in omloop" waren. Dat blijkt ook uit de notering in 1957 hiervan in een uitgave van het Ministerie van Financiën m.b.t. aandelen van talloze vennootschappen in verband met het Rechtsherstel (Nederlandse Staatscourant van maandag 29 juli 1957, nr. 144).

65 Daarin worden vermeld als nog "vermiste" aandelen:

nieuw:

47, 48, 504, 505, 570, 611, 612, 670, 861, 862, 1054, 1114, 1115, 1116, 1125, 1141

oud:

896, 897, 1360, 1383, 1384

70 Van deze beide partijen aandelen wordt elders vermeld: blijkens onze administratie
niet ter registratie conform art. 44 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer zijn
aangemeld resp. niet als zodanig zijn geregistreerd.
Wij achten het echter niet uitgesloten, dat de aanmelding resp. de registratie van
een of meer van deze aandelen tengevolge van een nog niet ontdekte vergissing
75 achterwege is gebleven (brief van het Centraal Bureau voor Effectenregistratie d.d. 3
mei 1956).
Op 23 februari 1946 zijn 18 oude aandelen in omloop welke destijds niet voor
omwisseling zijn aangemeld: (nieuw) 298, 299, 300, 301, 326, 327, 351, 352, 543, 565,
80 636, 672, 775, 776, 1076, 1077, 1126, 1127.

Liquidatie van de vennootschap

In de jaren na vijf-en-veertig en zeventig gaan er stemmen op om de Maatschappij
Helenaveen te liquideren. Rond 1975 wordt het aantal aandelen met een factor 5 en
later met 2 vergroot. Ook wordt er een kapitaaluitkering van f90 per aandeel gedaan,
85 waarbij de nominale waarde tot f10 wordt terug gebracht. Van de namen der
aandeelhouders van dat moment zijn wel lijsten beschikbaar.

Uiteindelijk wordt de vennootschap aan AMEV Levensverzekeringen verkocht. Alle
aandeelhouders, waaronder enkele grote, verkopen hun aandelen, maar er ontbreken nog
90 60 aandelen, overeenkomende met 6 oude aandelen. Het geld hiervoor wordt in de
Consignatiekas van het Ministerie van Financiën gestort. Er waren toen 11.590
aandelen waarvan er dus 11.530 zijn ingenomen. De resterende 60 komen overeen met
deze 6 oude aandelen.

Op 31 december 2004 smelt AMEV Levensverzekeringen met de Maatschappij Helenaveen en
95 nog meer andere vennootschappen samen.

Groot-aandeelhouders

De directeur van de Maatschappij Helenaveen was statutair verplicht een redelijk
aantal aandelen in eigen bezit te hebben. Deze moesten op het kantoor van de
100 Maatschappij bewaard worden. Dat gold ook voor commissarissen, e.d.
In 1906 wordt Adrianus Bos directeur, als opvolger van van de Blocquery. Van hem
koopt A. Bos een tiental aandelen en later koopt hij her en der aandelen voor zich
zelf op. Zijn vader, een dokter uit 's-Gravenhage, koopt ook 10 aandelen die na zijn
dood verdeeld worden over de drie zonen. Twee zonen zijn directeur van een
105 maatschappij en vrijgezel. De derde, burgemeester van Overschie, heeft ook zijn
aandelenpakket uitgebreid. Indien alle drie zonen zijn overleden, heeft de echtgenote
c.q. schoonzus C.E.A. Bos-van Gilse van de Pals een groot aantal in bezit.
Zij leent zelfs nog geld aan de Maatschappij tegen een relatief lage rente, als de
Maatschappij weer eens in financiële moeilijkheden is.
110 Op haar beurt erft haar dochter J. [Groote-]Bos dit aanzienlijke aantal van ruim 50%.
Na de oorlog vergroot ook de familie de Beaufort hun aandelenbezit in de Maatschappij
Helenaveen en rond 1975 bezit de familie ongeveer 11%.
Preciezer: als er 5790 aandelen in omloop zijn dan hebben 3 leden van de familie de
Beaufort 40+610+10 aandelen en mevrouw Groote-Bos alleen 2920 aandelen. Er zijn nog 2
115 beleggers met 100 aandelen, het merendeel heeft 5 tot 25 aandelen. De familie van de
Griendt heeft dan nog 5+10 aandelen.

Hernummering der aandelen van A. Bos, verspreiding.

Zoals hierboven beschreven worden de om te wisselen aandelen ultimo 1922 naar
120 directeur Bos gestuurd, die een nieuw aandeel met talon-blad terugstuurt. De nieuwe
aandelen worden praktisch zeker in volgorde van binnenkomst genummerd en voorzien van
de naam van de eigenaar op dat moment. Uiteindelijk blijven de niet-ingeleverde en
zijn eigen aandelen over. Bos nummert zijn eigen aandelen terug vanaf 1159.
Bos zelf (en zijn schoonzus later) verkoopt, handelt ook in de aandelen van zijn
125 vennootschap. Zo verwerft de administrateur Maassen ook enkele aandelen. Dit soort
aandelen bleef in de kluis van de maatschappij liggen, zoals in de statuten was
vastgelegd.

Waarschijnlijk zijn juist deze aandelen - oude uitvoering, niet vernietigd, al dan
niet voorzien van N.R. xxxx, beschadigd of anderszins iets mankerend - dé of enkele

130 van de ontbrekende aandelen. Ze waren wel in Helenaveen aanwezig, maar zijn bij de
omwisseling in de jaren 70 over het hoofd gezien of waren in bezit van personen die
zich niet bewust waren van hun waarde. Vanwege de chaos in Helenaveen en de
handelwijze van de Duitse bezetter in oktober en november 1944 is dat zeer
135 aannemelijk. Zij hebben toen namelijk de kerk en andere gebouwen in het dorp
opgeblazen en ook de kluis van de Maatschappij met springstof geopend. Ze vonden
echter alleen papieren die ze naar buiten hebben gegooid. Bij terugkomst van de
evacués in december heeft men volgens overlevering de papieren terug in de kluis
gedaan.

140 **Meester Theelen en zijn tweede echtgenote F. Zeegers**

Vanaf februari 1922 tot en met zijn dood in september 1952 was L.H.H. Theelen hoofd
der school in Helenaveen. Volgens een bewaard gebleven kasboek bezat hij met zijn
eerste echtgenote C.J. Mertens ongeveer f10.000 bij hun trouwen in augustus 1921.
Eind 1923 verloor het echtpaar nogal wat spaargeld bij het faillissement van de
145 Hanzebank te 's-Hertogenbosch. Het echtpaar was zeker niet onbemiddeld, en huurde
voor een gering bedrag een grote gemeentelijke woning met enorme tuin in het centrum
van het dorp.

In oktober 1944 is meester Theelen met zijn huishoudster, met wie hij enkele jaren
later trouwde, ook geëvacueerd en bij terugkeer was zijn woning zeer zwaar
150 beschadigd.

Bij de bouw van woningen in de voormalige tuin van meester Theelen kwamen enkele
jaren geleden een groot aantal wijnflessen tevoorschijn die hij klaarblijkelijk daar
tijdens de oorlog begraven had.

Bij zijn overlijden in 1952 en dat van zijn tweede echtgenote F. Zeegers in 1987 zijn
155 er veel andere papieren terecht gekomen bij de auteur, een kleinzoon van L. Theelen
en C. Mertens.

Uitkoopprocedure

Uitkoopprocedure Helenaveen - bekendmaking consignatie

160 Bij exploit d.d. 2 maart 2004 (het "Exploot") is ten verzoeken van naamloze
vennootschap AMEV Levensverzekeringen N.V., statutair gevestigd te Utrecht ("AMEV"),
het uitvoerbaar bij voorraad verklaarde arrest van de Ondernemingskamer van het
Gerechtshof te Amsterdam d.d. 12 februari 2004 openbaar betekend aan alle onbekende
houders van gewone aandelen op naam in de te Helenaveen, gemeente Deurne, gevestigde
165 naamloze vennootschap MAATSCHAPPIJ HELENAVEEN N.V. (de "Aandeelhouders"). Het Arrest
is geweest naar aanleiding van de op 10 december 2003 openbaar betekende dagvaarding,
waarbij een vordering ex art. 2:92a B.W. werd ingesteld (uitkoopprocedure). Op 4
maart 2004 is een uittreksel van het Exploot in dit dagblad verschenen.

170 Op 22 maart jl. heeft AMEV, ter verkrijging van het onbezwaarde recht op de aandelen
in het geplaatste kapitaal van de naamloze vennootschap Maatschappij Helenaveen N.V.
(de "Aandelen"), de prijs met rente geconsigneerd ex art. 2:92 a lid 8 BW. De
geconsigneerde prijs met rente per Aandeel bedraagt EUR 2.085,31. Door de consignatie
is het (eigendoms)recht op de Aandelen van rechtswege over gegaan op AMEV. Ter
175 verkrijging van de prijs met rente kunnen gewezen Aandeelhouders zich wenden tot de
beheerder van de consignatiekas bij het Ministerie van Financiën.
[waarde aandeel is dus f4595,42, Paul Theelen]

Resumerend

180 kunnen we stellen dat de omnummering van aandelen in 1922 en de tweevoudige splitsing
van aandelen in de jaren zeventig veel onduidelijkheid hebben geschapen. De wanorde
waarin zich het archief van de Maatschappij Helenaveen bevond na november 1944 en
tegenwoordig in 2011, maakt zelfs controle van simpele feiten onmogelijk.

Dit archief is later in etappes overgebracht naar Deurne, Helmond en nu Eindhoven.
185 Daar ligt het, duizenden stukken, voor een zeer groot deel ongesorteerd te wachten op
bezoekers. Het lijkt er op dat sinds de winter 1944-1945 het archief alleen
verplaatst is, maar niet in zijn geheel systematisch bekeken of geïnventariseerd.
Veel gegevens zijn overigens wel door de auteur ontleend uit het gesorteerde en
ongesorteerde deel van dit archief.

190 Het lijkt er bovendien op dat de overdracht van aandelen over de gehele periode niet
waterdicht gedocumenteerd is, zodat het afgaan op een lijst uit 1980 geen recht doet
aan aandeelhouders die in 1922 hun aandelen niet ter inwisseling hebben aangeboden of
anderszins nalatig zijn geweest.

MINISTERIE VAN FINANCIËN.

195

AFDEELING ZEGEL EN COMPTABILITEIT.
No 128.

200

ONDERWERP: Effectenzegel.

's-Gravenhage, den 9 APRIL 1923.

De Minister,

205

Gelezen hebbende een aan Hare Majesteit de Koningin gericht verzoekschrift van A.BOS, directeur der Maatschappij "Helenaveen" te HELENAVEEN, daarbij te kennen gevende, dat 731 aandeelbewijzen, elk van f500.- in genoemde vennootschap, gedagteekende in October 1922 en dragende de nummers 3 tot en met 41,48 tot en met 66,68 tot en met 132,161 tot en met 265,286 tot en met 287,303,329 tot en met 332,335 tot en met 350,353 tot en met 368,378 tot en met 496,498,504 tot en met 507,511 tot en met 513,519 tot en met 521,525 tot en met 527,534 tot en met 535,544 tot en met 558,560,563 tot en met 564,566,568 tot en met 574,576 tot en met 618,637,640 tot en met 649,676 tot en met 679,682 tot en met 686,689 tot en met 693,710 tot en met 714,724,743 tot en met 744,749,751 tot en met 766,768,771 tot en met 774,777 tot en met 794,819 tot en met 826,834,836,850,861 tot en met 863,879 tot en met 880,895,906 tot en met 908,915 tot en met 916,919 tot en met 922,926,938 tot en met 962,964 tot en met 1004,1015 tot en met 1044,1050 tot en met 1053,1055 tot en met 1069,1075,1078 tot en met 1086,1091 tot en met 1093,1104 tot en met 1105,1108 tot en met 1111,1118 tot en met 1125,1130 tot en met 1131,1135 tot en met 1137,1143 tot en met 1146, -1153-

210

215

220

225

1153 tot en met 1157, ongezegeld zijn uitgegeven aan de aandeelhouders ter vervanging van evenzoveele in 1894 aan hen uitgereikte, destijds van behoorlijk zegel voorzien aandeelbewijzen; verzoekende om ontheffing van de deswege ingevolge art.63 der Zegelwet 1917 verbeurde 731 boeten, elk van f300.-, zonder nazegeling van de tegenwoordige aandeelbewijzen, welke zich in handen van personen in binnen- en buitenland bevinden, doch tegen vernietiging van de vervangen aandeelbewijzen; Gelet op het berichten den Directeur der registratie en domeinen te MAASTRICHT, van den 21 Maart 1923, No.1774;

HEEFT GOEDGEVONDEN EN VERSTAAN:

230

235

Krachtens het Koninklijk Kabinetsrecript van den 4den October 1831, No.76, de verbeurde boeten kwijt te schelden, onder voorwaarde dat de 731 oude aandeelbewijzen van behoorlijk zegel zijn voorzien en binnen eene maand na de dagteekening van deze beschikking ten kantore van dien Ontvanger in tegenwoordigheid van adressant of van iemand, door hem daartoe gemachtigd, worden vernietigd. Afschrift dezer te zenden aan den adressant, tot naricht.

Voor gelijkkluidend afschrift
DE SECRETARIS-GENERAAL,
?T..

240

[handgeschreven] Ondergeteekende verklaart dat de aan ommezijde bedoelde 731 aandeelen heden verbrand zijn.
Helmond 5 Mei 1923
De ontvanger
Schmaehausen.

245

Naspeuringen naar de N.V. Maatschappij Helenaveen: De aandelen

284	848	Peereboom	Jan Martens
306	528	Carp	Jacob Arnoud
387	843	Peereboom	Jan Martens
388	844	Peereboom	Jan Martens
389	531	Peereboom	Jan Martens
395	532	Peereboom	Jan Martens
398	840	Peereboom	Jan Martens
399	1107	Peereboom	Jan Martens
407	533	Peereboom	Jan Martens
408	547	Peereboom	Jan Martens
413	839	Peereboom	Jan Martens
414	1106	Peereboom	Jan Martens
429	849	Peereboom	Jan Martens
430	845	Peereboom	Jan Martens
431	846	Peereboom	Jan Martens
440	324	Peereboom	Jan Martens
441	559	Villeneuve	Francoise de
442	909	Ridder van Rappard	Carolus C.A.
455	750		
543	1353	Heyse-van Luttervelt	
854	326	Coovels	G.
855	327	Coovels	G.
884	1114	Ameshoff	Arnold Walkart
885	1115	Ameshoff	Arnold Walkart
886	1116	Ameshoff	Arnold Walkart
890	67	Ameshoff	Arnold Walkart
896	775	Müffling p/a Lotichius	
897	776	Müffling p/a Lotichius	
908	1126	Thierot	Paul
908	1126		
909	1127	Thierot	Paul
909	1127		
923	371	Carp	Bernhard Hendrik
932	831	Carp	Bernhard Hendrik
934	372	Carp	Bernhard Hendrik
935	373	Carp	Bernhard Hendrik
942	374	Carp	Bernhard Hendrik
958	375	Royaards-Carp	Gerarda ...
959	376	Royaards-Carp	Gerarda ...
976	508	Hamaker-Beijerman	M.
1075	530	Carp	Jacob Arnoud
1098		Hoog-Carp	Johanna C.J.
1140	832	Rijckevorsel	Cornelis R.E. van
1158	672	Laag	J.W. ter
1171	841	Peereboom	Jan Martens
1232	565	Ittersum	G.A. van
1258	887	Dubois	Alberta ...
1259	888	Dubois	Alberta ...
1279	910	Ridder van Rappard	Carolus C.A.
1280	911	Ridder van Rappard	Carolus C.A.
1293	889	Schiffer	Cornelis
1294	890	Schiffer	Cornelis
1313	1138	Groot Schimmel	Johannes G. de
1337		Kuyk-Pool	Maria H. van
1343	298	Bijvoet	H.A.
1344	299	Bijvoet	H.A.
1345	300	Bijvoet	H.A.
1353	543	Heyse	J.J.

Naspeuringen naar de N.V. Maatschappij Helenaveen: De aandelen

1356	833	Rijckevorsel	Cornelis R.E. van
1360	351	Elst	J.W. van der
1373	301	Bijvoet	H.A.
1381	1045	Rutgers van der Loeff	Abraham
1383	1076	Schim van der Loeff	M.M.
1384	1077	Schim van der Loeff	M.M.
1388	842	Peereboom	Jan Martens
1392	1046	Rutgers van der Loeff	Abraham
1396	1047	Kanter	A.J. de
1397	1048	Kanter	A.J. de
1398	1049	Lambrechtsen	C.J.

Bovenstaande lijst bevat de oude en nieuwe nummering van aandelen van de Maatschappij Helenaveen die nog omloop zouden kunnen zijn. De onderste twee aandelen zijn in bezit van de auteur die hiermee een claim legt op 20 nieuwe aandelen.

1159	Lutkie	Christoffel Christianus
1147	Frugg/Früg	Stephanus